

Załącznik do zarządzenia nr 39
Dyrektora MOPR w Bytomiu
z dnia 10 kwietnia 2019 r. z uwzględnieniem zmian
wprowadzonych zarządzeniem nr 63.....
Dyrektora MOPR w Bytomiu
z dnia... 01. sierpnia 2019r.....

**ZASADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW
PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
DO ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ
REALIZOWANYCH PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W BYTOMIU
ORAZ KRYTERIA OBOWIĄZUJĄCE W 2019 r.**

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1172), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określania rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 926), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. nr 230 poz. 1694 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1267 ze zm.), w związku z Uchwałą nr IX/106/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z 25 marca 2019 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz ustalenia wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na ich realizację w 2019 roku,

ustalam zasady udzielania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu oraz kryteria obowiązujące w 2019 r. w zakresie:

I. DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH	5
II. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE	7
III. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY DLA INDYWIDUALNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	9
IV. DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH.....	12
V. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY DLA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ.....	19
VI. DOFINANSOWANIE ORGANIZACJI SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	21
ZAŁĄCZNIK NR 1	24

CZEŚĆ I

DEFINICJE I INFORMACJE OGÓLNE

I. DEFINICJE:

Ilekróć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. **Niepełnosprawności** – oznacza to trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.
2. **Osobie niepełnosprawnej** - oznacza to osobę:
  - a) posiadającą orzeczenie o:
    - znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniu niepełnosprawności,
    - niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia,
    - całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji (traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności),
    - całkowitej niezdolności do pracy (traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności),
    - częściowej niezdolności do pracy (traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności);
  - b) posiadającą orzeczenie o zaliczeniu do:
    - I grupy inwalidów (traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności),
    - II grupy inwalidów (traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności),
    - III grupy inwalidów (traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności);
  - c) posiadającą orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przed dniem 1 stycznia 1998 roku, z tym że:
    - osoby, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny, traktuje się jako zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności,
    - pozostałe osoby traktuje się jako zaliczone do lekkiego stopnia niepełnosprawności.
3. **Orzeczeniu** – oznacza to:
  - orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności,
  - orzeczenie lekarza orzecznika ZUS,
  - orzeczenie wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez KRUS.
4. **Wnioskodawcy** – oznacza to:
  - a) osobę niepełnosprawną wnioskującą o przyznanie dofinansowania,
  - b) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych (lub odpowiednio działalność na rzecz osób niepełnosprawnych) przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.
5. **Wniosku** – oznacza to wniosek o przyznanie dofinansowania złożony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie na wymaganym formularzu.
6. **Kompletnym wniosku** – oznacza to wypełniony wniosek, zawierający wszystkie wymagane informacje wraz z kompletem wymaganych dokumentów.
7. **Przeciętnym miesięcznym dochodzie** – oznacza to przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku.

8. **Przeciętnym wynagrodzeniu** – oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
9. **PFRON lub Funduszu** – oznacza to Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
10. **Ośrodka lub MOPR** – oznacza to Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
11. **Przedmiotach ortopedycznych i środkach pomocniczych** – oznacza to przedmioty określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1061 ze zm.).
12. **Sprzęcie rehabilitacyjnym** – oznacza to sprzęt wspomagający proces rehabilitacji, niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie, przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej, możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, integracji społecznej i jakości życia przy uwzględnieniu potrzeb wynikających z niepełnosprawności (sprzęt służący do usprawniania zaburzonych funkcji organizmu lub wspomagający proces rehabilitacji).
13. **Barierach w komunikowaniu się** - oznacza to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.
14. **Barierach technicznych** - oznacza to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.
15. **Barierach architektonicznych** – oznacza to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.
16. **Turnusie rehabilitacyjnym** - oznacza to zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także poprzez udział w zajęciach przewidzianych programem turnusu.
17. **Dyrektorze Ośrodka** – oznacza to Dyrektora oraz Zastępcę Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
18. **Komisji opiniującej wnioski o dofinansowanie** – oznacza to komisję powołaną Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
19. **Pracowniku MOPR, pracowniku Ośrodka** – oznacza to pracownika Zespołu ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu realizującego zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.

II. INFORMACJE OGÓLNE

1. Druki wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON wydawane i przyjmowane są w Dziale Wsparcia Seniorów i Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
2. Wnioski o dofinansowanie wymienione w części II w punktach I, II, III, IV są wydawane i przyjmowane od początku każdego roku kalendarzowego - osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek w każdym czasie danego roku kalendarzowego.
3. Wnioski wymienione w części II w punktach V i VI są przyjmowane do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.
4. Złożenie wniosku nie jest równoznaczne z przyznaniem dofinansowania.
5. Ilość przyznanych dofinansowań zależy od wysokości środków przekazanych przez PFRON, określonych uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu. Dofinansowania przyznawane będą po podjęciu ww. uchwały, do wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych MOPR na dany rok kalendarzowy.

 mgr. DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

mgr Adam Tomaszewski

6. Wnioski można składać w Dziale Wsparcia Seniorów i Osób Niepełnosprawnych lub drogą pocztową. Wnioski i inne dokumenty związane z udzielaniem dofinansowania podlegają rejestracji według kolejności wpływu. Rozpatrywanie wniosków odbywa się z uwzględnieniem daty wpływu oraz kryteriów dofinansowania obowiązujących w danym roku.
7. Wniosek w imieniu osoby niepełnosprawnej może złożyć osoba upoważniona (pełnomocnik). W imieniu osoby niepełnoletniej oraz osoby ubezwłasnowolnionej wniosek składa przedstawiciel ustawowy lub opiekun prawny.
8. W przypadku złożenia kserokopii załączników konieczne jest przedstawienie pracownikowi Ośrodka oryginału dokumentów do wglądu.
9. Rozpatrywanie wniosków odbywa się w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku (lub uzupełnienia wniosku o wszystkie wymagane dokumenty). Wnioski złożone przed podjęciem przez Radę Miejską w Bytomiu uchwały dotyczącej podziału środków PFRON, które spełniają kryteria formalne umożliwiające udzielenie dofinansowania, rozpatrywane będą w terminie 30 dni od podjęcia ww. uchwały.
10. Ośrodek w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie, powiadamia Wnioskodawcę o sposobie jego rozpatrzenia.
11. W razie uchybień we wniosku MOPR w terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku informuje wnioskodawcę o występujących we wniosku uchybieniach, które powinny zostać usunięte w terminie:
  - a) do 14 dni w przypadku uchybień dotyczących wysokości dochodu;
  - b) do 30 dni w przypadku uchybień innych niż sprawy finansowe.Nieusunięcie uchybień w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
12. W przypadku powzięcia wątpliwości odnośnie podanych we wniosku o dofinansowanie danych, w szczególności co do wysokości dochodów i liczby osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mających wpływ na przyznanie dofinansowania, MOPR wzywa wnioskodawcę do złożenia w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia niezbędnych dokumentów.
13. Wnioski niezrealizowane w danym roku nie podlegają przesunięciu na rok następny. Wnioskodawca winien złożyć nowy wniosek w roku następnym.
14. Podanie nieprawdziwych danych we wniosku w przypadku ich ujawnienia skutkuje odmową przyznania dofinansowania.
15. Ostateczną decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania dofinansowania podejmuje Dyrektor MOPR na podstawie przedłożonych dokumentów, podlegających weryfikacji w Dziale Wsparcia Seniorów i Osób Niepełnosprawnych zgodnie z określonymi w niniejszym dokumencie zasadami.
16. W przypadku zgonu lub rezygnacji wnioskodawcy z dofinansowania, wniosek nie podlega dalszemu rozpatrywaniu.
17. W przypadku zgonu wnioskodawcy po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku (przed dokonaniem wypłaty dofinansowania) środki finansowe nie zostaną wypłacone, ponieważ dofinansowanie ze środków PFRON jest świadczeniem przysługującym konkretnej osobie niepełnosprawnej.
18. Informacje dotyczące realizowanych zadań oraz druki wniosków zamieszczone są na stronie internetowej Ośrodka (www.mopr.bytom.pl).

Część II

ZASADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA ORAZ KRYTERIA OBOWIĄZUJĄCE W 2019 ROKU

I. DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH

I.1. Zasady ogólne

1. O dofinansowanie może ubiegać się osoba niepełnosprawna, która została skierowana do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajduje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

W przypadku przekroczenia ww. kwot dochodu kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony. W przypadku uzasadnionym trudną sytuacją materialną lub losową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie uczestnictwa w turnusie tej osoby lub dofinansowanie uczestnictwa jej opiekuna może zostać przyznane bez pomniejszania kwoty dofinansowania pomimo przekroczenia ww. kwot dochodu.

Osobie niepełnosprawnej o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat może być przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie jej opiekuna, jeśli wniosek lekarza kierującego do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym zawiera wyraźne wskazanie wraz z uzasadnieniem konieczności pobytu opiekuna.

2. Wysokość dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych wynosi:

- 30% przeciętnego wynagrodzenia dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16 – 24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności;
- 27 % przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 25 % przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- 20 % przeciętnego wynagrodzenia – dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Kwota dofinansowania do uczestnictwa w turnusie jest zaokrąglana do pełnego złotego.

3. W przypadku uzasadnionym szczególnie trudną sytuacją życiową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie dla tej osoby lub dofinansowanie jej opiekuna na turnusie rehabilitacyjnym może zostać podwyższone do wysokości 40 % przeciętnego wynagrodzenia. Podwyższenie dofinansowania pobytu opiekuna może nastąpić, jeżeli opiekun pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną lub osoba ta ponosi koszty uczestnictwa opiekuna w turnusie.

4. Dofinansowanie może być wykorzystane tylko i wyłącznie przez osobę, której zostało przyznane. Nie jest możliwe przyznanie osobie kolejnego dofinansowania na ten cel w danym roku ze środków Funduszu.

5. Ze środków Funduszu nie może być dofinansowane uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym finansowanym w części lub w całości na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych lub o systemie ubezpieczeń społecznych albo o ubezpieczeniu społecznym rolników.

6. Dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku dotyczącego dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:

a) wniosek o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym,

p.o. DYREKTORA

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

mgr Adam Tomaszewski

- b) wniosek lekarza o skierowanie na turnus rehabilitacyjny,
- c) kserokopia aktualnego orzeczenia wydanego przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności (lub równoważnego),
- d) oświadczenie wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy o dochodach netto za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku wszystkich osób, z którymi wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe,
- e) dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych w oświadczeniu o dochodach za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku,
- f) oświadczenie wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy o wyborze opiekuna na turnus rehabilitacyjny (jeśli lekarz uzasadnił we wniosku lekarskim konieczność pobytu opiekuna na turnusie),
- g) dowód osobisty wnioskodawcy / osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy (do wglądu),
- h) w przypadku osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy należy dołączyć kserokopie odpowiednich dokumentów (np. upoważnienie notarialne, postanowienie sądowe).

Do wniosku mogą być dołączone również inne dokumenty potwierdzające indywidualną sytuację wnioskodawcy.

- 7. Przy rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie bierze się pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności wnioskodawcy oraz wpływ niepełnosprawności na możliwość realizacji przez wnioskodawcę kontaktów społecznych w codziennym funkcjonowaniu. Na korzyść wnioskodawcy uwzględnia się fakt niekorzystania z dofinansowania w roku poprzednim.
- 8. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenia o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności.
- 9. Kompletnie wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów rozpatrywane będą, z zachowaniem zapisów zawartych w punkcie 7 i 8 oraz dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok, a także kolejności wpływu do MOPR. W rozpatrywaniu wniosków bierze udział pracownik socjalny, oceniający sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby w zakresie umiejętności społecznych.

10. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku:

- a) Wnioskodawca sam dokonuje wyboru organizatora z rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych oraz ośrodka z rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne (jeśli w orzeczeniu nie są określone dysfunkcje, należy kierować się zapisami zawartymi we wniosku lekarskim). Wnioskodawca dokonuje również wyboru terminu turnusu i rezerwacji miejsca. Następnie w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia o otrzymaniu dofinansowania przekazuje do MOPR informację o wyborze turnusu (nie później, niż na 21 dni przed dniem rozpoczęcia turnusu).
- b) Po otrzymaniu informacji dotyczącej wyboru turnusu rehabilitacyjnego MOPR w terminie 7 dni zobowiązany jest do weryfikacji na podstawie danych zawartych w rejestrach ośrodków i organizatorów turnusów:
  - czy ośrodek i organizator posiadają wpis do odpowiedniego rejestru obejmujący okres trwania wybranego turnusu;
  - czy ośrodek jest uprawniony do przyjmowania osób z określonymi w orzeczeniu lub we wniosku lekarskim osoby niepełnosprawnej dysfunkcjami lub schorzeniami;
  - czy organizator turnusu jest uprawniony do organizowania turnusów odpowiednich do określonych w orzeczeniu lub we wniosku lekarskim osoby niepełnosprawnej dysfunkcji lub schorzeń.

(negatywna weryfikacja prowadzi do poinformowania wnioskodawcy w terminie 7 dni o konieczności wyboru innego ośrodka lub organizatora pod rygorem nieprzekazania przyznanego dofinansowania).

Dopuszcza się pozytywną weryfikację, o której mowa w tirecie drugim i trzecim, w odniesieniu do ośrodka i organizatora, którego zakres uprawnień nie obejmuje wszystkich wskazanych w orzeczeniu i we wniosku lekarskim dysfunkcji i schorzeń jedynie w przypadku osób, u których występuje wiele dysfunkcji i schorzeń,

pod warunkiem pisemnego umotywowania wyboru organizatora lub ośrodka oraz przedłożenia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego argumentację wnioskodawcy. Ostateczną zgodę wyraża Dyrektor Ośrodka.

- c) Po pozytywnej weryfikacji dokonanej przez MOPR wnioskodawca przesyła informację o wyborze turnusu do organizatora turnusu celem potwierdzenia możliwości uczestnictwa danej osoby w wybranym turnusie - organizator przekazuje oświadczenie organizatora turnusu rehabilitacyjnego do MOPR nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem turnusu rehabilitacyjnego (decyduje data wpływu dokumentu do MOPR - niedochowanie terminu może skutkować odmową przekazania przyznanego dofinansowania).
  - d) W terminie 7 dni od otrzymania oświadczenia organizatora turnusu MOPR przekazuje dofinansowanie na rachunek bankowy organizatora turnusu rehabilitacyjnego (nie później niż na 7 dni przed dniem rozpoczęcia turnusu).
  - e) Rozliczenie przekazanego dofinansowania następuje na podstawie faktury lub innego dokumentu potwierdzającego opłacenie uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i pobytu opiekuna na turnusie, przekazanego przez organizatora w terminie 14 dni od dnia zakończenia turnusu (dokumenty księgowo są wystawiane odrębnie dla każdego uczestnika turnusu). Organizator ma również obowiązek przekazać w terminie 21 dni od dnia zakończenia turnusu informację o przebiegu turnusu.
11. Wnioskodawca ponosi konsekwencje rezerwacji miejsca na turnusie rehabilitacyjnym dokonanej przed uzyskaniem informacji dotyczącej sposobu rozpatrzenia wniosku przez MOPR.

I.2. Kryteria przyznawania dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w 2019 r.:

1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami pierwszeństwo w skorzystaniu z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenie o zaliczeniu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące, bez względu na stopień niepełnosprawności.
W 2019 r. w pierwszej kolejności dofinansowania będą udzielane osobom niepełnosprawnym, które nie korzystały z dofinansowania w roku poprzednim i jednocześnie spełniają wskazane powyżej przesłanki pierwszeństwa, z zachowaniem kolejności złożenia wniosku w MOPR.
Jeśli po udzieleniu dofinansowania ww. osobom w dyspozycji MOPR pozostaną środki finansowe na realizację zadania, możliwe będzie udzielenie dofinansowania wnioskodawcom, którzy w roku poprzednim korzystali z dofinansowania, spełniającym jednocześnie przesłanki pierwszeństwa wskazane powyżej, z zachowaniem kolejności złożenia wniosku w MOPR.
2. W przypadku udzielenia dofinansowania dwóm osobom niepełnosprawnym w jednej rodzinie, wymagającym pomocy opiekuna, zostanie przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie rehabilitacyjnym tylko jednego opiekuna. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe będzie udzielenie dofinansowania pobytu opiekuna dla każdej z tych osób niezależnie.

II. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE

II.1. Zasady ogólne

1. Dofinansowaniem ze środków PFRON objęte są tylko i wyłącznie przedmioty wymienione w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2017 r., poz. 1061 ze zm.).
2. O dofinansowanie ze środków Funduszu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów

p.o. DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
mgr Adam Tomaszewski

o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Ponadto konieczność zaopatrzenia we wnioskowane przedmioty musi wynikać ze zlecenia na zaopatrzenie w wyrób medyczny będący przedmiotem ortopedycznym lub środkiem pomocniczym potwierdzonego przez oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

3. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zależy jest od limitów cen dla wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi oraz środków pomocniczych i wynosi:

- a) do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany,
- b) do 150% sumy kwoty limitu, o którym mowa w lit. a, wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit,

z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok.

4. W przypadku osób przebywających w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oblicza się przez odjęcie od uzyskanej sumy kwoty, o której mowa w pkt. 3 lit. b, opłaty ryczałtowej i częściowej odpłatności do wysokości limitu ceny pokrywanej przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej.

5. Dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

- a) wniosek o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- b) kserokopia aktualnego orzeczenia wydanego przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności (lub równoważnego),
- c) oświadczenie wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy o dochodach netto za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku wszystkich osób, z którymi wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe,
- d) dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych w oświadczeniu o dochodach za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku,
- e) dowód osobisty (do wglądu) wnioskodawcy / osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy oraz osoby, która została upoważniona przez wnioskodawcę do odbioru dofinansowania w kasie MOPR,
- f) w przypadku osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy należy dołączyć kserokopie odpowiednich dokumentów (np. upoważnienie notarialne, postanowienie sądowe),
- g) faktura określająca cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłacaną w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz kwotą udziału własnego lub inny dokument potwierdzający zakup, wraz z potwierdzoną za zgodność, przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie, kopią zrealizowanego zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
lub
kopia zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wraz z ofertą określającą cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłacaną w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i kwotą udziału własnego oraz termin realizacji zlecenia od momentu przyjęcia go do realizacji.

Do wniosku mogą być dołączone również inne dokumenty potwierdzające indywidualną sytuację wnioskodawcy.

6. Wnioski rozpatrywane będą w kolejności wynikającej z daty złożenia wniosku w MOPR, a dofinansowania będą udzielane do momentu wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych MOPR w danym roku kalendarzowym.

7. Wniosek o dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zostaje rozpatrzony negatywnie w szczególności w przypadku:

- a) nie spełniania warunków uprawniających do uzyskania dofinansowania,

- b) przekroczenia kryterium dochodowego,
  - c) braku dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia,
  - d) dokonania zakupu przedmiotów ortopedycznych lub środków pomocniczych przed dniem wydania orzeczenia,
  - e) gdy osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku była stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tej osoby,
  - f) wyczerpania się środków finansowych Funduszu na ten cel.
8. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku:
- a) jeśli do wniosku załączono fakturę potwierdzającą dokonanie zakupu, MOPR wystawia zaświadczenie o przyznanej dofinansowaniu wraz z informacją o sposobie jego przekazania (zgodnie z dyspozycją wnioskodawcy);
  - b) jeśli do wniosku załączono ofertę, MOPR wystawia zaświadczenie o wysokości przyznanego dofinansowania. Po otrzymaniu zaświadczenia o przyznanej dofinansowaniu wnioskodawca, który do wniosku dołączył ofertę, zobowiązany jest (w terminie wskazanym w ww. zaświadczeniu) do dostarczenia do MOPR faktury określającej cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłacaną w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz kwotą udziału własnego lub inny dokument potwierdzający zakup, wraz z potwierdzoną za zgodność z oryginałem, przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie, kopią zrealizowanego zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. MOPR przekazuje dofinansowanie zgodnie z dyspozycją wnioskodawcy w ciągu 10 dni od dnia dostarczenia tych dokumentów do MOPR.
9. Nie będą podlegały dofinansowaniu wnioski dotyczące przedmiotów ortopedycznych lub środków pomocniczych zakupionych wcześniej, niż w roku poprzedzającym.

II.2. Kryteria przyznawania dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2019 r.:

W zakresie dofinansowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w 2019 r. ustala się dodatkowe kryteria w odniesieniu do aparatów słuchowych i wkładek usznych:

- a) dzieci i osoby niepełnosprawne uczące się i będące w wieku poniżej 26 lat uzyskają 100% kwoty maksymalnego dofinansowania wynikającego z przepisów ogólnych,
- b) pozostałe osoby niepełnosprawne uzyskają 70 % kwoty maksymalnego dofinansowania wynikającego z przepisów ogólnych.

III. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY DLA INDYWIDUALNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

III.1. Zasady ogólne

- 1. Osoba niepełnosprawna może uzyskać dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego tj. sprzętu wspomagającego proces rehabilitacji, niezbędnego do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie, przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej, możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, integracji społecznej i jakości życia przy uwzględnieniu potrzeb wynikających z niepełnosprawności (sprzęt służący do usprawniania zaburzonych funkcji organizmu lub wspomagający proces rehabilitacji).
- 2. O dofinansowanie ze środków Funduszu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli:

- a) przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:
  - 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej;
- b) zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu.
3. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok.
4. Dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny:
  - a) wniosek o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
  - b) kserokopia aktualnego orzeczenia wydanego przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności (lub równoważnego),
  - c) oświadczenie wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy o dochodach netto za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku wszystkich osób, z którymi wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe,
  - d) dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych w oświadczeniu o dochodach za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku,
  - e) dowód osobisty (do wglądu) wnioskodawcy / osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy,
  - f) w przypadku osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy należy dołączyć kserokopie odpowiednich dokumentów (np. upoważnienie notarialne, postanowienie sądowe),
  - g) faktura pro-forma lub kosztorys / oferta,
  - h) zaświadczenie lekarskie wypełnione przez lekarza specjalistę (adekwatnie do rodzaju niepełnosprawności lub schorzenia powodującego konieczność zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny), potwierdzające konieczność prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu określonego sprzętu rehabilitacyjnego (druk dołączony do wniosku).Do wniosku mogą być dołączone również inne dokumenty potwierdzające indywidualną sytuację wnioskodawcy.
5. Wniosek o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny zostaje rozpatrzony negatywnie w szczególności w przypadku:
  - a) nie spełniania warunków uprawniających do uzyskania dofinansowania,
  - b) gdy osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku była stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tej osoby,
  - c) przekroczenia kryterium dochodowego,
  - d) braku własnych środków finansowych na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
  - e) poniesienia przez wnioskodawcę kosztów realizacji zadania przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.
6. Wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny rozpatruje komisja opiniująca w kolejności wynikającej z daty złożenia wniosku w MOPR, z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok. Wnioski rozpatrywane są indywidualnie, na podstawie analizy informacji zawartych w każdym wniosku. Dofinansowania będą udzielane do momentu wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych MOPR w danym roku kalendarzowym. Regulamin komisji oraz jej skład reguluje odrębne zarządzenie Dyrektora MOPR.
7. Ośrodek zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez wnioskodawcę ofert.
8. Podstawą uzyskania dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych jest umowa zawarta między Dyrektorem Ośrodka a wnioskodawcą.
9. W umowie określony jest m.in. termin realizacji zadania, cel i wysokość dofinansowania oraz sposób rozliczenia przyznanych środków PFRON.

10. Środki finansowe Funduszu przekazywane są wnioskodawcy zgodnie z warunkami określonymi w umowie.
11. Wnioskodawca sam dokonuje wyboru sprzedawcy, dostawcy urządzenia i ponosi za to pełną odpowiedzialność.
12. Przedłożone dokumenty rozliczeniowe podlegają weryfikacji przez Ośrodek pod kątem zgodności ze złożonym wnioskiem oraz ustaleniami wynikającymi z zawartej umowy.
13. Po otrzymaniu sprzętu wnioskodawca zobowiązany jest do pisemnego zgłoszenia tego faktu w MOPR.
14. Ośrodek zastrzega sobie prawo sprawdzenia prawidłowości realizacji umowy dotyczącej dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w miejscu zamieszkania wnioskodawcy (czynność potwierdzana jest protokołem sporządzanym przez pracownika MOPR).
15. **W katalogu sprzętu rehabilitacyjnego, który może zostać objęty dofinansowaniem w ramach środków PFRON dla indywidualnych osób niepełnosprawnych, mieszczą się w szczególności:**
  - a) rowery rehabilitacyjne stacjonarne,
  - b) orbitreki,
  - c) bieżnie,
  - d) steppery;
  - e) wioślarze, ergometry wioślarskie;
  - f) materace,
  - g) maty rehabilitacyjne do ćwiczeń;
  - h) trenery dłoni (jezyki – piłki rehabilitacyjne dłoni; siatki terapeutyczne);
  - i) kształtki rehabilitacyjne (wałki, półwałki, kostki, kliny, itp.);
  - j) dyski sensoryczne, kamienie sensoryczne;
  - k) piłki i worki rehabilitacyjne,
  - l) suche baseny rehabilitacyjne z piłeczkami;
  - m) przyrządy do ćwiczeń, w tym m.in.:
    - rotory do kończyn górnych i dolnych,
    - płaszczyzny poślizgowe,
    - przyrządy do ćwiczeń oporowych,
    - podciągi montowane do łóżek, ściany czy sufitu,
    - równoważnie,
    - drabinki, drążki do ćwiczeń, ławeczki,
    - przyłóżkowe urządzenia rehabilitacyjne (PUR), uniwersalne gabinety usprawniania leczniczego (UGUL) i niezbędne oprzyrządowanie,
    - stacje treningowe,
    - tablice do ćwiczeń manualnych,
    - bieżnie;
  - n) urządzenia do hydromasażu;
  - o) łóżka, materace, maty, poduszki i aparaty do masażu,
  - p) tory do nauki chodzenia (poręczce do nauki chodzenia, schody do nauki chodzenia).
16. **W związku ze wskazaniem lekarza specjalisty może zostać udzielone dofinansowanie na zakup urządzenia niewymienionego w powyższym katalogu.**

III.2. Kryteria przyznawania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych w 2019 r.:

1. Z uwagi na wysoki koszt łóżek masujących, dofinansowanie będzie udzielane w wysokości do 25% kosztu tego sprzętu, przy czym maksymalna kwota dofinansowania nie może przekroczyć 2 500,00 zł.
2. Maksymalna kwota dofinansowania urządzeń do hydromasażu oraz urządzeń do masażu (np.: materaców, mat, poduszek i aparatów) nie może przekroczyć kwoty 1 000,00 zł.

IV. DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH

IV.1. Zasady ogólne

1. Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z jej niepełnosprawności i jednocześnie umożliwi to lub w znacznym stopniu ułatwi wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Ponadto, o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych może ubiegać się osoba niepełnosprawna mająca trudności w poruszaniu się, jeżeli jest właścicielem nieruchomości lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości albo posiada zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkuje.
2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przysługuje oddzielnie na każdy rodzaj zadania.
3. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 95 % kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok.
4. Dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych:
  - a) wniosek o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
  - b) kserokopia aktualnego orzeczenia wydanego przez powiatowy lub wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności (lub równoważnego),
  - c) w przypadku osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy należy dołączyć kserokopie odpowiednich dokumentów (np. upoważnienie notarialne, postanowienie sądowe),
  - d) dowód osobisty (do wglądu) wnioskodawcy / osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy,
  - e) zaświadczenie lekarskie wypełnione przez lekarza specjalistę (adekwatnie do rodzaju niepełnosprawności lub schorzenia powodującego konieczność likwidacji barier - druk dołączony do wniosku),
  - f) oświadczenie wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do reprezentowania wnioskodawcy o dochodach netto za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku wszystkich osób, z którymi wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe,
  - g) dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych w oświadczeniu o dochodach,
  - h) faktura pro - forma lub kosztorys ofertowy lub oferta cenowa dotycząca przedmiotu dofinansowania,
  - i) dokumenty potwierdzające indywidualną sytuację wnioskodawcy lub specyfikę przedmiotu dofinansowania, np.:
    - opinia pedagogiczna, psychologiczna, logopedyczna lub inna (w zależności od sytuacji zdrowotnej wnioskodawcy),
    - aktualne zaświadczenie ze szkoły/uczelni o kontynuacji nauki lub aktualne zaświadczenie o zatrudnieniu lub aktualne zaświadczenie o zarejestrowaniu w urzędzie pracy,

- dokumenty potwierdzające własność nieruchomości lub użytkowanie wieczyste nieruchomości (dotyczy barier architektonicznych oraz technicznych, związanych ze zmianą sposobu ogrzewania mieszkania),
- zgoda właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym wnioskodawca stale zamieszkuje/przebywa na pobyt stały, na wykonanie prac dotyczących likwidacji barier architektonicznych/technicznych,
- zaświadczenie potwierdzające brak zobowiązań w opłatach z tytułu zajmowania lokalu (dotyczy barier architektonicznych oraz technicznych, związanych ze zmianą sposobu ogrzewania mieszkania),
- dokumenty potwierdzające inne źródła finansowania zadania (jeśli dotyczy).

Do wniosku mogą być dołączone również inne dokumenty potwierdzające indywidualną sytuację wnioskodawcy lub specyfikę przedmiotu dofinansowania.

5. Wniosek o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych zostaje rozpatrzony negatywnie w szczególności w przypadku:
  - a) nie spełniania warunków uprawniających do uzyskania dofinansowania,
  - b) gdy osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku była stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tej osoby,
  - c) gdy koszty realizacji zadania zostały poniesione przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.
  - d) gdy osoba niepełnosprawna nie posiada środków finansowych na pokrycie udziału własnego w kosztach zadania (nie ma możliwości wniesienia tzw. wkładu własnego),
  - e) w odniesieniu do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych: gdy osoba niepełnosprawna w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskała odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków PFRON.
6. Wnioski o dofinansowanie likwidacji barier rozpatruje komisja opiniująca w kolejności wynikającej z daty złożenia wniosku w MOPR, z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok. Wnioski rozpatrywane są indywidualnie, na podstawie analizy informacji zawartych w każdym wniosku. Dofinansowania będą udzielane do momentu wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych MOPR w danym roku kalendarzowym. Regulamin komisji oraz jej skład reguluje odrębne zarządzenie Dyrektora MOPR.
7. Przed rozpatrzeniem wniosku może być dokonana tzw. wizja lokalna w miejscu zamieszkania wnioskodawcy w celu określenia zasadności i możliwości zrealizowania przedsięwzięcia oraz jego zakresu (odnosi się to w szczególności do likwidacji barier architektonicznych oraz technicznych, gdy zadanie obejmuje roboty o charakterze budowlanym). Czynność ta potwierdzana jest protokołem sporządzanym przez pracownika MOPR.
8. Ośrodek zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez wnioskodawcę ofert. Załączony przez wnioskodawcę kosztorys lub inny dokument potwierdzający szacowany całkowity koszt realizacji zadania związanego z robotami budowlanymi, podlega weryfikacji przez pracownika MOPR.
9. Podstawą uzyskania dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych jest umowa zawarta między Dyrektorem Ośrodka a wnioskodawcą.
10. W umowie określony jest m. in. termin realizacji zadania, cel i wysokość dofinansowania oraz sposób rozliczenia przyznanych środków PFRON.
11. Środki finansowe Funduszu przekazywane są wnioskodawcy zgodnie z warunkami określonymi w umowie.
12. Wnioskodawca sam dokonuje wyboru sprzedawcy / dostawcy / wykonawcy i ponosi za to pełną odpowiedzialność.
13. Po zakończeniu realizacji zadania wnioskodawca zobowiązany jest do pisemnego zgłoszenia tego faktu w MOPR. W przypadku zadań obejmujących prace budowlane pracownicy Ośrodka dokonają odbioru wykonania zadania (czynność potwierdzana jest protokołem sporządzanym przez pracownika MOPR). Stan faktyczny stwierdzony w miejscu realizacji zadania będzie podstawą weryfikacji kosztorysu powykonawczego i ustalenia ostatecznej kwoty kosztu całkowitego zadania.

14. Przedłożone dokumenty rozliczeniowe podlegają weryfikacji przez Ośrodek pod kątem zgodności ze złożonym wnioskiem oraz ustaleniami wynikającymi z zawartej umowy.
15. Ośrodek zastrzega sobie prawo sprawdzenia prawidłowości realizacji umowy dotyczącej dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się lub technicznych w miejscu zamieszkania wnioskodawcy (czynność potwierdzana jest protokołem sporządzanym przez pracownika MOPR).
16. **Katalog zadań dotyczących likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych obejmuje w szczególności:**

A. Likwidacja barier architektonicznych (zakres dofinansowanego zadania musi mieć bezpośredni związek z ograniczeniami wynikającymi z niepełnosprawności):

- udokumentowane koszty przeprowadzki do lokalu bez barier lub lokalu wymagającego małego przystosowania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, w przypadku, gdy likwidacja barier w dotychczasowym lokalu jest niemożliwa ze względów architektonicznych lub koszty likwidacji tych barier byłyby większe, niż koszt zamiany lokalu;
- budowa pochylni, podjazdu, dojścia do budynku (lokalu) mieszkalnego w celu umożliwienia osobie niepełnosprawnej samodzielnego dostępu do miejsca zamieszkania;
- dostawa, zakup i montaż: platformy schodowej, windy krzeselkowej, windy przyściennej i innych urządzeń do transportu pionowego;
- zakup schodolazu; montaż pochylni, rampy;
- zakup i montaż urządzeń do podnoszenia, przenoszenia i przemieszczania osób niepełnosprawnych (podnośniki transportowe, wannowe, rehabilitacyjne);
- zakup wraz z montażem poręczy, pochwytywów i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających osobie niepełnosprawnej korzystanie z urządzeń higieniczno - sanitarnych (łazienka, toaleta);
- zakup i położenie płytek antypoślizgowych lub wykładziny antypoślizgowej na posadzce w łazience, toalecie, kuchni, przedpokoju i jednym pokoju użytkowanym przez osobę niepełnosprawną wraz z wykonaniem w pełnym zakresie posadzek betonowych, cementowych z izolacją przeciwwilgociową i termiczną (folia budowlana izolacyjna, folia w płynie, papa izolacyjna, papa termozgrzewalna, styropian utwardzony, listwy dylatacyjne, zbrojenie rozsiane-przeciwskurczowe),
- likwidacja progów, likwidacja różnicowań poziomu podłogi;
- przystosowanie pomieszczeń higieniczno - sanitarnych (łazienka, toaleta) do potrzeb osoby niepełnosprawnej, w tym m.in.:
  - zakup i montaż kabiny prysznicowej, ściany prysznicowej, drzwi szklanych ze szkła bezpiecznego do kabiny prysznicowej, brodzika standardowego, brodzika niskiego lub najazdowego, wykonanie odprowadzenia liniowego,
  - zakup i montaż wanny dostosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej (wanna niska, z otwieranym bokiem) jeżeli ze względu na schorzenie nie jest możliwe lub jest utrudnione korzystanie z prysznica,
  - zakup i montaż lub wymiana umywalki na wysokości umożliwiającej osobie niepełnosprawnej swobodny dostęp lub wymiana umywalki - jeżeli korzystnie z zainstalowanej dotychczas umywalki nie jest możliwe lub jest utrudnione (konieczność podwyższenia lub obniżenia) lub zmiana lokalizacji jest niezbędna ze względu na dokonywane przystosowanie pomieszczenia łazienki,
  - zakup i montaż baterii łazienkowych jednouchwytowych, z mieszaczem,
  - zakup i montaż baterii umywalkowej, wannowej lub prysznicowej, jeżeli dokonywana jest zmiana położenia instalacji wodno - kanalizacyjnej,
  - zakup i montaż muszli toaletowej typu kompakt lub w systemie podwieszanym - jeżeli korzystanie z zainstalowanej dotychczas toalety nie jest możliwe lub jest utrudnione (konieczność podwyższenia do wysokości 45-50 cm lub obniżenia dla osób niskorosłych) lub gdy zachodzi konieczność zmiany lokalizacji toalety ze względu na dokonywane przystosowanie pomieszczenia łazienki,
  - zakup i montaż nasadki toaletowej,
  - wykonanie siedziska murowanego lub zakup krzeselka/siedziska natryskowego;

- dostosowanie wewnętrznych instalacji: wodno – kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej, c.o. do potrzeb montowanych urządzeń w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych;
- zainstalowanie gniazd wtykowych i wyłączników w strefie dostępnej dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim;
- przystosowanie drzwi poprzez:
  - zakup i montaż drzwi wejściowych o szerokości co najmniej 90 cm w świetle ościeżnicy, a pozostałych drzwi wewnętrznych o szerokości co najmniej 80 cm,
  - zakup i montaż drzwi przesuwnych,
  - zakup i montaż systemu otwierania drzwi lokalu mieszkalnego - dla osób o niesprawnych rękach,
  - zakup i montaż zabezpieczeń drzwi przed uszkodzeniami mechanicznymi (do wysokości 80 cm od podłogi) oraz zainstalowanie ościeżnicy stalowej - dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim lub przy pomocy balkonika;
- zakup i montaż okien i drzwi balkonowych, umożliwiających ich samodzielną obsługę przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim (dotyczy kuchni, łazienki i jednego pokoju wybranego przez wnioskodawcę);
- zakup wraz z montażem systemu automatycznego otwierania drzwi garażu dla osób niepełnosprawnych posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami;
- przystosowanie wyposażenia kuchni do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną, poruszającą się na wózku inwalidzkim, w tym:
  - obniżenie urządzeń kuchennych (zlewozmywak, płyta grzewcza) oraz zakup i montaż niskich blatów wraz z szafkami, umożliwiającymi dojazd dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim,
  - zakup i montaż ruchomych półek wyposażonych w windy ręczne lub elektryczne, pojemników na specjalnych prowadnicach oraz zatrzasków magnetycznych;
  - zakup i montaż zawiasów umożliwiających otwieranie drzwiczek pod kątem większym, niż 90°;
  - zakup i montaż szuflad wyposażonych w: prowadnice umożliwiające pełny wysuw, prowadnice ze wspomaganie otwierania, tzw. cichy domyk,
- zakup i montaż materiałów związanych z oznakowaniem wyposażenia lokalu i ciągów komunikacyjnych, różnym kolorem lub fakturą - dla wnioskodawców z dysfunkcją narządu wzroku o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- zakup i montaż dodatkowego oświetlenia lub zmiana dotychczasowego oświetlenia na dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych - dla wnioskodawców z dysfunkcją narządu wzroku, o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

B. Likwidacja barier w komunikowaniu się (zakres dofinansowanego zadania musi mieć bezpośredni związek z ograniczeniami wynikającymi z niepełnosprawności):

Dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu i mowy:

- zakup i montaż faksu, telefaksu, wideofonu, itp.,
- zakup i montaż urządzeń wspomagających odbiór dźwięku (z telefonu, radio, telewizora, komputera),
- zakup kamery internetowej,
- zakup telefonu komórkowego,
- zakup sprzętu komputerowego,
- zakup oprogramowania wspomagającego komunikowanie się.

Dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu wzroku:

- zakup urządzeń umożliwiających posługiwanie się pismem brajlowskim,
- zakup urządzeń nagrywających i odtwarzających dźwięki (np. wielofunkcyjnych odtwarzaczy i dyktafonów),
- zakup pomocy optycznych (takich, jak: linały i folie optyczne); zakup urządzeń do czytania dla osób słabowidzących (np. lupy, lupy z podświetleniem) - dotyczy przedmiotów nie objętych dofinansowaniem z NFZ,

- zakup telefonu komórkowego,
- zakup sprzętu komputerowego.

Dla osób z pozostałymi rodzajami niepełnosprawności:

- zakup telefonu stacjonarnego lub komórkowego - dla osób niepełnosprawnych mających trudności w poruszaniu się, o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (osoby leżące, poruszające się na wózku inwalidzkim, z użyciem pomocy ortopedycznych, oprotezowane),
- zakup sprzętu komputerowego.

C. Likwidacja barier technicznych (zakres dofinansowanego zadania musi mieć bezpośredni związek z ograniczeniami wynikającymi z niepełnosprawności):

Dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu i mowy:

- programy wspomagające terapię logopedyczną, programy edukacyjne,
- zakup urządzeń dostosowanych do możliwości percepcyjnych osób niesłyszących i słabosłyszących, urządzeń wibracyjnych i świetlnych (np. specjalistyczna sygnalizacja świetlna i wibracyjna, budziki wibracyjne),
- zakup urządzenia do osuszania aparatu słuchowego dla użytkowników aparatów słuchowych.

Dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu wzroku:

- zakup i montaż kuchni elektrycznej w przypadku wyposażenia lokalu w kuchnię węglową lub gazową (dotyczy osób niepełnosprawnych zamieszkujących samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną, która posiada co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności) - w uzasadnionych przypadkach możliwe dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania mieszkania;
- zakup urządzeń dostosowanych do możliwości percepcyjnych osób niewidomych i słabowidzących, np. testery kolorów, czujniki poziomu cieczy, detektory światła, wagi kuchenne, termometry, zegarki obrajlowane lub udźwiękowione,
- rower tandem.

Dla osób z pozostałymi rodzajami niepełnosprawności:

- dostosowanie sposobu ogrzewania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej (zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną) – dotyczy w szczególności osób z dysfunkcją narządu ruchu, o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, mieszkających samotnie lub z drugą osobą niepełnosprawną, która posiada co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- zakup sprzętu AGD (np.: zmywarki do naczyń, płyty indukcyjnej, robota kuchennego) – dotyczy osoby z dysfunkcją rąk zamieszkującej samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną, która posiada co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- zakup roweru trójkołowego,
- zakup łóżka specjalistycznego,
- zakup poduszki ortopedycznej,
- zakup akumulatora do wózka inwalidzkiego, schodołazu,
- zakup urządzeń dla osób niepełnosprawnych z powodu schorzeń dróg oddechowych np.: nawilzacze powietrza, oczyszczacze powietrza.

17. W związku ze szczególnymi indywidualnymi potrzebami osoby, wynikającymi z jej niepełnosprawności, może zostać udzielone dofinansowanie na zakup urządzenia niewymienionego w powyższych katalogach dotyczących likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

IV.2. Kryteria przyznawania dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2019 r.:

1. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2019 r. wynosi nie więcej, niż do 80% kosztów przedsięwzięcia (z możliwością zwiększenia dofinansowania do 85 % dla osób prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe), jednakże **kwota dofinansowania nie może przekroczyć:**
  - 30 000 zł w przypadku likwidacji barier architektonicznych,
  - 15 000 zł w przypadku likwidacji barier technicznych,
  - 6 000 zł w przypadku likwidacji barier w komunikowaniu się.
2. Procent dofinansowania zostanie zmniejszony w przypadku osiągnięcia przez wnioskodawcę przeciętnego miesięcznego dochodu przekraczającego:
  - 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.W takim przypadku przekroczenie ww. kryterium o każde 200,00 zł powoduje **zmniejszenie dofinansowania o 5%**.
3. **Pierwszeństwo w realizacji zadań dot. likwidacji barier architektonicznych** będą miały osoby niepełnosprawne:
  - a) w stopniu znacznym lub umiarkowanym (lub orzeczeniem równoważnym),
  - b) osoby leżące, poruszające się na wózku inwalidzkim, z użyciem pomocy ortopedycznych (np.: balkonika), oprotezowane,spełniające łącznie ww. kryteria (wskazane w punkcie 3 a) i 3 b)).
4. **Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania do zakupu sprzętu komputerowego** będą miały osoby niepełnosprawne:
  - a) z dysfunkcją narządu słuchu, mowy lub z dysfunkcją narządu wzroku, o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym) - gdy dysfunkcja nie wynika z orzeczenia winna być potwierdzona w zaświadczeniu lekarskim załączonym do wniosku,
  - b) leżące lub poruszające się na wózku inwalidzkim, z użyciem pomocy ortopedycznych (np.: balkonika), oprotezowane, o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym),
5. W przypadku realizacji zadań dotyczących likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, tj.: zakupu sprzętu komputerowego, specjalistycznych elektronicznych sprzętów, urządzeń i oprogramowania niezbędnego do korzystania przez osoby niepełnosprawne w związku z ich indywidualnymi potrzebami, dofinansowanie konkretnego przedmiotu udzielane będzie **nie częściej, niż raz na 6 lat**, z wyjątkiem telefonów i tabletek, **dla których dofinansowania mogą być udzielane nie częściej, niż raz na 3 lata** (z zachowaniem ogólnej zasady udzielenia dofinansowania dopiero po upływie trzech lat od uzyskania dofinansowania odpowiednio w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się lub technicznych).
6. Wyklucza się przyznanie dofinansowania wnioskodawcom będącym adresatami pilotażowego programu Aktywny Samorząd.
7. W przypadku dofinansowania sprzętu komputerowego i elektronicznego ustala się maksymalny całkowity koszt przedsięwzięcia objęty dofinansowaniem do kwoty:
  - a) **2 800,00 zł dla sprzętu komputerowego** (komputer stacjonarny, monitor, notebook, urządzenia peryferyjne, wraz z systemem operacyjnym) - maksymalna kwota dofinansowania wynosić może **do 80 %**, tj. **nie więcej, niż 2 240,00 zł**);
  - b) **400,00 zł dla urządzeń wielofunkcyjnych** (drukarka, skaner, kopiarka) - maksymalna kwota dofinansowania wynosić może **do 80 %**, tj. **nie więcej, niż 320,00 zł**);
  - c) **1500,00 zł dla telefonów komórkowych** (smartfonów) - maksymalna kwota dofinansowania wynosić może **do 80 %**, tj. **nie więcej, niż 1 200,00 zł**);

- d) **1 000,00 zł dla tabletów** - maksymalna kwota dofinansowania wynosić może **do 80 %**, tj. **nie więcej, niż 800,00 zł**);
8. Koszty prac budowlanych i związanych z adaptacją pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych, które będą stanowić podstawę do ustalenia kwoty dofinansowania (czyli całkowite koszty przedsięwzięcia, od których uzależniona jest wysokość dofinansowania) ustalane będą wg poniższych kryteriów (określonych wartościami netto):
- kabina prysznicowa do kwoty **1 200,00 zł**,
  - ściana prysznicowa ze szkła bezpiecznego do kwoty **1 100,00 zł** (dofinansowaniu podlega maksymalnie 1 sztuka),
  - drzwi szklane ze szkła bezpiecznego do kabiny prysznicowej do kwoty **1 100,00 zł**,
  - brodzik niski z syfonem lub brodzik najazdowy z syfonem do kwoty **400,00 zł**,
  - odprowadzenie liniowe do kwoty **350,00 zł**,
  - wanna dla osoby niepełnosprawnej do kwoty **760,00 zł**,
  - wanna z otwieranym bokiem do kwoty **5 000,00 zł**
  - umywalka do kwoty **210,00 zł**,
  - bateria wannowa lub prysznicowa do kwoty **260,00 zł**,
  - bateria umywalkowa do kwoty **150,00 zł**,
  - płytki antypoślizgowe posadzkowe - posadzka pokoju, kuchni, przedpokoju, toalety – do kwoty **40,00 zł/m²** (dotyczy m² powierzchni koniecznej do likwidacji bariery – może obejmować łącznie następujące pomieszczenia: toaletę, przedpokój, kuchnię i jeden pokój użytkowany przez osobę niepełnosprawną); wymagany atest/certyfikat potwierdzający użycie materiałów antypoślizgowych – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w załączniku nr 1 do niniejszych zasad,
  - płytki antypoślizgowe posadzkowe –posadzka łazienki - do kwoty **50,00 zł/m²** (dotyczy m² powierzchni koniecznej do likwidacji bariery – powierzchnia użytkowa łazienki); wymagany atest/certyfikat potwierdzający użycie materiałów antypoślizgowych – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w załączniku nr 1 do niniejszych zasad,
  - płytki ścienne do kwoty **40,00 zł/m²** (zakres powierzchni **do 6,00 m²** wykonanych ścian w obrębie natrysku),
  - muszla toaletowa typu kompakt wraz z deską toaletową do kwoty **500,00 zł**,
  - muszla toaletowa system podwieszany (wraz z zestawem instalacyjnym przeznaczonym do zamurowania oraz deską toaletową i przyciskami) do kwoty **900,00 zł**,
  - poręcze, uchwyty uchylne naścienne, uchwyty uchylne wolnostojące, poręcze uchylne naścienne i pochwyty do kwoty **150,00 zł** za 1 sztukę,
  - ościeżnica stalowa do kwoty **72,00 zł**,
  - ościeżnica drewniana do kwoty **230,00 zł**,
  - dofinansowanie demontażu i montażu grzejnika łazienkowego w przypadku zmiany miejsca usytuowania z uwagi na wykonywane prace adaptacyjne do kwoty zgodnej z wartościami określonymi w punkcie 8 c,
  - drzwi – skrzydło płytowe drzwi wewnętrznych o szerokości min. 80 cm w świetle ościeżnicy - do kwoty **300,00 zł**,
  - drzwi - skrzydło łazienkowe płytowe o szerokości min. 80 cm w świetle ościeżnicy - do kwoty **390,00 zł**,
  - krzesło natryskowe/siedzisko prysznicowe - do kwoty **360,00 zł** (konieczny zakup krzesła natryskowego/siedziska prysznicowego o maksymalnym dopuszczalnym obciążeniu adekwatnym do ciężaru ciała osoby niepełnosprawnej),
  - **koszt montażu materiałów liczony zgodnie z wartościami określonymi w punkcie 8 c.**
- 8.a. Wartość cen materiałów budowlanych oraz sprzętu, wyposażenia, armatury białego montażu przyjęto według średnich cen rynkowych **I kwartału 2019r.**
- 8.b. Roboty demontażowe, rozbiórkowe, wywóz gruzu, wykonanie nowej instalacji wodno - kanalizacyjnej, próby szczelności instalacji wodnej i gazowej, wykonanie ścian działowych z płyt KG lub murowanych wykończonych płytkami ceramicznymi wraz z robotami towarzyszącymi likwidującymi bariery

architektoniczne, oszacowane przez wykonawcę w kosztorysie ofertowym i powykonawczym będą weryfikowane przez Inspektora Nadzoru Robót Budowlanych działającego z ramienia Ośrodka zgodnie z normami katalogów nakładów rzeczowych (KNR).

8.c. Przyjęto następujące **składniki cenotwórcze** do weryfikacji kosztorysów ofertowych na rok 2019 (zgodnie ze średnimi cenami obowiązującymi na rynku w **I kwartale 2019 r.**):

- Stawka roboczogodziny (Rg) = **do 17,00 zł**,
- Koszty Pośrednie (Kp) = **do 70,50 %**,
- Zysk (Z) = **do 12,30 %**.

8.d. **Dofinansowaniu nie podlegają prace o charakterze remontowo – wykończeniowym, które nie wpływają na poprawę funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, a jedynie mają poprawić estetykę pomieszczeń.** Koszty związane z zakupem i montażem wodomierzy, drzwiczek rewizyjnych, kratki wentylacyjnych, wykonanie sufitów podwieszanych z płyt KG, opraw oświetleniowych na ścianach i sufitach, wykonanie lub modernizacja instalacji elektrycznej w tym gniazd, przełączników, kontaktów, montaż nowych kaloryferów i pieców centralnego ogrzewania (o ile nie dotyczy to zmiany sposobu ogrzewania w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej), zaworów czerpalnych pralek automatycznych, wykonanie robót malarskich ścian i sufitów, oraz innych tego typu prac wnioskodawca pokrywa ze środków własnych (nie zostaną one zaliczone do kosztów przedsięwzięcia obejmującego likwidację barier).

8.e. **Nie podlega dofinansowaniu wymiana istniejących urządzeń higieniczno – sanitarnych na nowe (gdy wnioskodawca zamierza dokonać wymiany posiadanego sprzętu jedynie ze względów estetycznych).**

9. **Biorąc pod uwagę przeznaczenie środków PFRON, pozostających w dyspozycji Ośrodka, które służyć mają likwidacji istniejących barier dla osoby niepełnosprawnej, a nie zabezpieczeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców budynku wielorodzinnego, dofinansowaniu nie będą podlegały windy, pochylnie i podjazdy prowadzące do wejścia zbiorowego do budynku wielorodzinnego (nie dotyczy to urządzeń prowadzących bezpośrednio do lokalu mieszkalnego osoby niepełnosprawnej oraz wind (nawet usytuowanych przy wejściu zbiorowym do budynku) jeśli będą stanowiły wyłączną własność wnioskodawcy - osoby niepełnosprawnej).**

Wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego będą adresatami działań w ramach wdrażanego programu rządowego *Dostępność Plus* na lata 2018 – 2025.

V. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY DLA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ

V.1. Zasady ogólne

1. O dofinansowanie ze środków Funduszu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się - jeden raz w roku - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.
2. Podmioty ubiegające się o dofinansowanie w MOPR w Bytomiu winny mieć siedzibę albo prowadzić działalność na terenie Bytomia.
3. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.

4. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok.
5. Dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku dotyczącego dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej, zwanych dalej podmiotem:
  - a) wniosek o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
  - b) dokument potwierdzający status prawny i podstawę działania podmiotu,
  - c) informacja o ogólnej wartości nakładów dotychczas poniesionych przez wnioskodawcę na realizację zadania do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym składany jest wniosek, wraz z podaniem źródeł finansowania,
  - d) informacja o innych źródłach finansowania zadania (udokumentowanie posiadania środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON),
  - e) dokumenty świadczące o prowadzeniu działalności związanej z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku,
  - f) w przypadku podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą:
    - zaświadczenie o pomocy de minimis otrzymanej w okresie obejmującym bieżący rok kalendarzowy oraz dwa poprzedzające go lata kalendarzowe albo oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy de minimis w tym okresie,
    - informacje o każdej pomocy innej niż de minimis, jaką podmiot otrzymał w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą oraz na dany projekt inwestycyjny, z którym jest związana pomoc de minimis,
    - przed zawarciem umowy – zaktualizowana informacja o pomocy de minimis lub innej pomocy publicznej przeznaczanej na te same koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą, otrzymanej po złożeniu wniosku o dofinansowanie,
  - g) w przypadku pracodawcy prowadzącego Zakład Pracy Chronionej:
    - dokumenty jak w ust. 5 pkt. a – f,
    - kopia decyzji w sprawie przyznania statusu ZPCH (oryginał do wglądu),
    - informacja o wysokości i sposobie wykorzystania zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, za okres trzech miesięcy przed datą złożenia wniosku,
  - h) faktura pro-forma lub kosztorys.
6. Wniosek zostaje rozpatrzony negatywnie w szczególności w przypadku:
  - a) nie spełniania warunków uprawniających do uzyskania dofinansowania,
  - b) gdy podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub podmiot ten był, w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu;
  - c) braku środków finansowych na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
  - d) nieprowadzenia działalności związanej z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku;
  - e) gdy podmiot nie udokumentuje posiadania środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu;
  - f) gdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą otrzymał pomoc inną niż de minimis w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą lub tego samego projektu inwestycyjnego, a łączna kwota pomocy spowodowałaby przekroczenie dopuszczalnej intensywności pomocy.
7. Wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej rozpatruje komisja opiniująca w kolejności wynikającej z daty złożenia wniosku w MOPR. Wnioski rozpatrywane są indywidualnie, na podstawie analizy informacji zawartych w każdym wniosku. Dofinansowania będą

udzielane do momentu wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych MOPR w danym roku kalendarzowym. Regulamin komisji oraz jej skład reguluje odrębne zarządzenie Dyrektora MOPR.

8. Ośrodek zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez wnioskodawcę ofert.
9. W przypadku, gdy Ośrodek poweźmie wątpliwość odnośnie podanych we wniosku o dofinansowanie danych, mających wpływ na przyznanie dofinansowania, ma prawo wezwać wnioskodawcę (podmiot ubiegający się o dofinansowanie) w wyznaczonym terminie, w celu złożenia wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia dodatkowych dokumentów.
10. Podstawą uzyskania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej jest umowa zawarta między Dyrektorem Ośrodka a tym podmiotem.
11. W umowie określony jest termin realizacji zadania, cel i wysokość dofinansowania oraz sposób rozliczenia przyznanych środków PFRON.
12. Środki finansowe Funduszu przekazywane są zgodnie z warunkami określonymi w umowie.
13. Podmiot sam dokonuje wyboru sprzedawcy, dostawcy i ponosi za to pełną odpowiedzialność.
14. Po otrzymaniu sprzętu podmiot zobowiązany jest do poinformowania o tym pracownika MOPR.
15. Przedłożone dokumenty rozliczeniowe podlegają weryfikacji przez Ośrodek pod kątem zgodności ze złożonym wnioskiem oraz ustaleniami wynikającymi z zawartej umowy.
16. Ośrodek zastrzega sobie prawo sprawdzenia prawidłowości realizacji umowy dotyczącej dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej w miejscu wskazanym przez podmiot (czynność potwierdzana jest protokołem sporządzanym przez pracownika MOPR).

VI. DOFINANSOWANIE ORGANIZACJI SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

VI.1. Zasady ogólne

1. O dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:
  - a) prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
  - b) udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
  - c) udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.
2. Podmioty mogą ubiegać się o dofinansowanie w MOPR w Bytomiu, jeżeli na terenie miasta Bytomia zamieszkują osoby niepełnosprawne objęte wnioskiem o dofinansowanie.
3. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.
4. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia z zachowaniem dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania przyjętych na dany rok.
5. Dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku dotyczącego dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych:
  - a) wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych,
  - b) dokument potwierdzający status prawny i podstawę działania wnioskodawcy,
  - c) statut,

p.o. DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
mgr Adam Tomaszewski

- d) kosztorys wydatków związanych z realizacją zadania,
  - e) informacja o innych źródłach finansowania zadania (udokumentowanie posiadania środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu),
  - f) dokumenty świadczące o prowadzeniu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku (cel działania, teren działania, liczba osób niepełnosprawnych objętych działalnością, liczba zatrudnionej kadry i jej kwalifikacje),
  - g) informacja o zapewnieniu odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania (stanowi część wniosku),
  - h) informacja o przyznanych wcześniej środkach Funduszu z określeniem numeru zawartej umowy, celu realizowanego zadania i daty przyznania dofinansowania oraz stanu rozliczenia (dotyczy trzech ostatnich lat poprzedzających rok złożenia wniosku),
  - i) oświadczenie o braku zaległości wobec Funduszu, oraz że podmiot nie był, w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu,
  - j) program merytoryczny przedsięwzięcia,
  - k) w przypadku podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą:
    - zaświadczenie o pomocy de minimis otrzymanej w okresie obejmującym bieżący rok kalendarzowy oraz dwa poprzedzające go lata kalendarzowe albo oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy de minimis w tym okresie,
    - informacje o każdej pomocy innej niż de minimis, jaką otrzymał wnioskodawca w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą oraz na dany projekt inwestycyjny, z którym jest związana pomoc de minimis,
    - przed zawarciem umowy – zaktualizowana informacja o pomocy de minimis lub innej pomocy publicznej przeznaczanej na te same koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą, otrzymanej po złożeniu wniosku o dofinansowanie,
  - l) w przypadku pracodawcy prowadzącego Zakład Pracy Chronionej:
    - dokumenty jak w ust. 5 pkt. a – k,
    - kopia decyzji w sprawie przyznania statusu ZPCH (oryginał do wglądu),
    - informacja o wysokości i sposobie wykorzystania zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, za okres trzech miesięcy przed datą złożenia wniosku.
6. Wniosek zostaje rozpatrzony negatywnie w szczególności w przypadku:
- a) nie spełniania warunków uprawniających do uzyskania dofinansowania,
  - b) gdy podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub podmiot ten był, w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu;
  - c) braku środków finansowych na dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych,
  - d) gdy podmiot ubiegający się o dofinansowanie nie udokumentuje okoliczności wskazanych w pkt. 1 lit. a - c;
  - e) gdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą otrzymał pomoc inną niż de minimis w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą lub tego samego projektu inwestycyjnego, a łączna kwota pomocy spowodowałaby przekroczenie dopuszczalnej intensywności pomocy.
7. Wnioski o dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych rozpatruje komisja opiniująca w kolejności wynikającej z daty złożenia wniosku w MOPR. Wnioski rozpatrywane są indywidualnie, na podstawie analizy informacji zawartych w każdym wniosku. Dofinansowania będą udzielane do momentu wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych MOPR w danym roku kalendarzowym. Ręchulamin komisji oraz jej skład reguluje odrębne zarządzenie Dyrektora MOPR.

8. Ośrodek zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez wnioskodawcę ofert.
9. W przypadku, gdy Ośrodek poweźmie wątpliwość odnośnie podanych we wniosku o dofinansowanie danych, mających wpływ na przyznanie dofinansowania, ma prawo wezwać wnioskodawcę (podmiot ubiegający się o dofinansowanie) w wyznaczonym terminie, w celu złożenia wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia dodatkowych dokumentów.
10. Podstawą uzyskania dofinansowania ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych jest umowa zawarta między Dyrektorem Ośrodka a wnioskodawcą.
11. W umowie określony jest termin realizacji zadania, cel i wysokość dofinansowania oraz sposób rozliczenia przyznanych środków PFRON.
12. Środki finansowe Funduszu przekazywane są zgodnie z warunkami określonymi w umowie.
13. Przedłożone dokumenty rozliczeniowe podlegają weryfikacji przez Ośrodek pod kątem zgodności ze złożonym wnioskiem oraz ustaleniami wynikającymi z zawartej umowy.

VI.2. Kryteria przyznawania dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2019 r.:

Podmioty ubiegające się o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, po otrzymaniu informacji o wysokości przyznanych środków, podejmą decyzję o ilości organizowanych przedsięwzięć oraz kwocie przeznaczanej na ich realizację. Ostateczna wysokość dofinansowania nie może przekroczyć 60% kosztów przedsięwzięcia.

Część III

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Dopuszcza się odstępianie od zasad i kryteriów określonych w niniejszym dokumencie, gdy będzie to uzasadnione szczególnie trudną sytuacją osoby niepełnosprawnej i jej indywidualnymi potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności - ostateczną decyzję dotyczącą udzielenia dofinansowania podejmuje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu po uzyskaniu pozytywnej opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Bytomiu. Nie może to jednak prowadzić do naruszenia przywołanych na wstępie przepisów.

Pozostałe uwarunkowania, niezawarte w niniejszym dokumencie, określają przepisy przywołane na wstępie.

R.o. DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
mgr Adam Tomaszewski

UZASADNIENIE REKOMENDACJI MOPR DOTYCZĄCYCH PARAMETRÓW ANTYPOŚLIZGOWOŚCI PŁYTEK PODŁOGOWYCH W POMIĘSZCZENIACH DOSTOSOWYWANYCH DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W RAMACH LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie kwestie antypoślizgowości posadzek reguluje tylko § 305. 1 tego rozporządzenia: *Nawierzchnia dojsć do budynków, schodów i pochylni zewnętrznych i wewnętrznych, ciągów komunikacyjnych w budynku oraz podłóg w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, a także posadzki w garażu, powinna być wykonana z materiałów niepowodujących niebezpieczeństwa poślizgu.*

Rozporządzenie wymusza stosowanie posadzek antypoślizgowych, jednak nie podaje konkretnych wartości antypoślizgowości. W przypadku płytek wewnętrznych można spotkać się z dwoma skalami wyznaczającymi stopień antypoślizgowości: obliczany dla stopy bosej i obutej.

Dla posadzek, po których chodzi się w obuwiu Polscy wykonawcy korzystają z niemieckiej normy DIN 51130. Norma określa skuteczność antypoślizgową symbolami od R9 do R13 (płytki poniżej R9 nie są antypoślizgowe). Symbole te odnoszą się do krytycznego kąta poślizgu, tj. kąta nachylenia powierzchni z płytek polanych olejem, po której zsunie się człowiek w wymaganym przepisami obuwiu.¹ **Im większa wartość symbolu R, tym płytki są bardziej antypoślizgowe, a co za tym idzie, bezpieczeństwo poruszania się po nawierzchni jest większe.**

Dla posadzek, po których chodzi się bosą stopą do oznaczenia stopnia śliskości powierzchni płytek stosuje się niemiecką normę DIN 51097. Określany jest on za pomocą liter A, B oraz C – od najbardziej śliskich do najmniej śliskich. W praktyce oznacza to, że płytki klasy C można stosować w basenach, czy innych miejscach gdzie zostaną one położone pod wodą.² Norma bada zjawisko poślizgu na posadzce użytkowanej bosą stopą. Do badań według tej normy wykorzystuje się specjalną rampę, która jest ustawiana pod określonym kątem, zwanym kątem poślizgu, na której człowiek bez obuwia próbuje się poruszać. Przyczepność bosej stopy do podłoża określa się poprzez zbadanie, pod jakim kątem człowiek nie może bezpiecznie użytkować posadzki.³

Oznaczenia antypoślizgowości nawierzchni posadzek⁴

Oznaczenie wg DIN 51130 (stopa obuta)*	Oznaczenie wg DIN 51097 (stopa bosa)*	Kąt poślizgu	Przykłady stosowania
R 9	bez klasyfikacji	od 6° do 10°	Posadzki schodów, holi, korytarzy
R 10	A (od 12° - do 18°)* B (od 18° - do 24°)*	od ponad 10° do 19°	Posadzki pomieszczeń magazynowych, kuchni, garaży, pomieszczeń sanitarnych
R 11	B (od 18° - do 24°)* C (ponad 24°)*	od ponad 19° do 27°	Posadzki także kuchnie, pralnie, szpitale, gabinety rehabilitacji
R 12	C (ponad 24°)*	od ponad 27° do 35°	Posadzki w zakładach przetwórstwa spożywczego, chłodnie
R 13	C (ponad 24°)*	ponad 35°	Posadzki w zakładach przetwórstwa mięsnego i rybnego, niektóre obiekty sportowe

¹ za: *Antypoślizgowość*, <https://dekordia.pl/informacje/wlasciwosci-plytek/antyposlizgowosc.html>

² za: *Płytki ceramiczne do łazienki. Antypoślizgowe czy zwykłe?* - <http://polskiebudowlane.pl/portal/plytki-ceramiczne-do-lazienki-antyposlizgowe-czy-zwykle/>

³ za: *Mozaika antypoślizgowa. Normy DIN 51097 DIN 51130.* - <http://blog.topmozaiki.pl/mozaika-antyposlizgowa-normy-din-51097-din-51130/>

⁴ na podstawie: M. Wlazło, CT Service, Technika Antypoślizgowa A. Kristowski, Politechnika Gdańska *Aspekty zastosowania posadzek antypoślizgowych w ujęciu specyfikacji technicznych i bezpieczeństwa użytkowania* (preprint artykułu - <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/6942/Aspekty%20zastosowania%20posadzek%20antyposlizgowych%20w%20uj%20ociu%20specyfikacji%20technicznych%20i%20bezpiecze%20stwa%20u%20ytkowania.pdf?sequence=1>)

*uzupełnienie własne

Należy zwrócić uwagę, że antypoślizgowość określona według normy DIN 51097 (dla *bosej stopy*) nie znajduje prostego przełożenia na antypoślizgowość określoną według normy DIN 51130 (dla *stopy w obuwiu*). Najwyższa klasa antypoślizgowości według normy DIN 51097 (np. C), według normy DIN 51130 może mieć zaledwie klasę R 10, R11, rzadko R12, ponieważ kąt poślizgu może być taki sam, ale określony jest dla innych warunków użytkowania.⁵

Dokonując wyboru płytek podłogowych należy uwzględnić ich parametry techniczne (w tym stopień antypoślizgowości) oraz użytkowe, stosownie do własnych potrzeb i miejsca użytkowania - łazienka, toaleta, kuchnia, przedpokój. Warto (i należy) zastosować taką nawierzchnię podłóg, która będzie przeciwdziałała poślizgowi, bez względu na to, czy poruszamy się po niej w obuwiu, czy bez obuwia.

Powyższe jest istotne, gdyż dotyczy dostosowania podłoża do potrzeb osób niepełnosprawnych, które mają trudności w poruszaniu się. **Dlatego też Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu zaleca wybór płytek posiadających największe parametry antypoślizgowości, określone odpowiednią normą:**

- dla łazienek, w których może zajść potrzeba poruszania się bosą stopą, rekomendowane są płytki oznaczone klasą C (nie mniej, niż klasa A);
- dla pozostałych pomieszczeń rekomendowane są płytki oznaczone klasą R 11, lub wyższą – nie mniej, niż klasa R 10.

Klasa R 9 nie jest zalecana, ponieważ płytki oznaczone tym parametrem posiadają właściwości antypoślizgowe w najniższym stopniu, mogą posiadać je na pograniczu normy, co dla osób niepełnosprawnych może być niewystarczające.

Należy jednak pamiętać, że im wyższy stopień antypoślizgowości, tym płytki trudniejsze do utrzymania w czystości. Zwykła terakota jest pokryta szkliwem, które utrudnia przywieranie brudu, natomiast płytki ceramiczne antypoślizgowe charakteryzują się bardziej chropowatą i mniej gładką powierzchnią.⁶

⁵ na podstawie: *Mozaika antypoślizgowa. Normy DIN 51097 DIN 51130.* - <http://blog.topmozaiki.pl/mozaika-antyposlizgowa-normy-din-51097-din-51130/>

⁶ na podstawie: *Płytki ceramiczne do łazienki. Antypoślizgowe czy zwykłe?* - <http://polskiebudowlane.pl/porta1/plytki-ceramiczne-do-lazienki-antyposlizgowe-czy-zwykle/>